

Rezumat

Teza de abilitare este rezultatul cercetărilor efectuate în ultimii ani, după obținerea titlului de doctor în geografie. Subiectele abordate reprezintă o continuare a preocupărilor mele anterioare, dar pe un alt nivel de abordare atât sub aspectul metodologic, cât și ca tematică. În general toate aceste subiecte sunt subordonate principalei teme științifice și practice actuale, respectiv dezvoltarea durabilă, dar care au fost analizate din perspectiva geografiei umane.

Cercetarile întreprinse atât la nivel individual cât și cu echipe formate din colegii de Facultatea de Geografie, membri ai centrului de cercetare din care fac parte (Centrul de analize regionale turistice, ambientale și de dezvoltare durabilă), sau cu parteneri internaționali, naționali au permis abordări în consens cu disciplinele predate, dar și cu activitatea mea din rețeaua Science for the Carpathians și a grupului de lucru dedicat turismului durabil din Convenția Carpatică. În consecință am reușit să acționez pe un ansamblu tridirecțional: cercetare - predare - implementare.

Teza de abilitare se înscrie în domeniul Geografie, subdomeniul Geografiei Umane ca știință care analizează societatea umană cu formele sale de organizare spațială dar și relațiile, procesele care au loc între aceasta și mediul înconjurător. Aceasta cuprinde studii interdisciplinare în măsura în care implică ramuri subordonate ale Geografiei umane sau de Geografia mediului, precum și abordări transdisciplinare (Științe sociale, Științe economice).

Structura tezei este în conjuncție cu paradigma dezvoltării durabile care ținteste trei dimensiuni larg acceptate: socială, economică, ecologică, plus cea politică sau instituțională, focalizându-se pe cele mai noi provocări izvorâte atât din dinamica acestui concept cât și din transformările ce au survenit în România după anul 1990.

Acestea pot fi sintetizate în următoarele direcții:

- A. Abordări interdisciplinare privind aspectele socio-culturale și de mediu ale comunităților rurale și urbane;
- B. Transformări economice și răspunsul societății;
- C. Analiza multidimensională a dezvoltării durabile pentru așezările urbane.

Primul subcapitol este dedicat dimensiunii sociale, iar din gama largă de probleme sociale se evidențiază cele mai importante pentru România. Acestea au fost selectate pe baza orientării inclusive și pe dreptul de a avea acces la dezvoltare, care, în final, sunt responsabile pentru standardul de viață. În acest sens, am abordat aspecte legate de grupurile sociale marginale, tradițiile culturale ale comunităților rurale și dezvoltarea durabilă. Rezultatele relevante rezidă în aplicarea metodelor calitative de cercetare în domeniul geografiei umane prin investigarea percepției sociale cu privire la subiectele de mai jos.

(A₁) Analiza grupurilor marginalizate social axată pe un subiect destul de controversat, cel al cerșetorilor, grup care poate fi privit ca o problemă socială dar și de mediu.

A₂) Diversitatea culturală a comunităților rurale păstrătoare de tradiții de referință în contextul dual al dreptului la modernizare și al necesității de conservare a patrimoniului cultural, al respectării identității socio-culturale și asigurarea dezvoltării durabile.

Dimensiunea de mediu este abordată prin prisma instrumentelor de analiza ale geografiei umane (A_3) și se referă la (i) evaluarea gradului de educație privind aspectele de calitate a mediului în comunitățile afectate de poluarea potențială cu azbest, pe baza investigațiilor asupra percepției sociale, însă prin metode de cercetare cantitativă; (ii) efectele poluării cu azbest asupra sănătății populației, cercetare care a condus la crearea unui model de predicție a factorilor de risc pentru mortalitatea cauzată de cancerul de plamani.

Dimensiunea economică a fost analizată în capitolul doi, pe două activități de mare importanță pentru România: agricultura și turismul, dar din prisma problemelor care afectează comunitățile locale sau modul lor de implicare în contextul în care dezvoltarea durabilă pune mare accent pe viabilizarea lor. Rezultatele obținute în această secțiune au vizat:

(B₁) Problematika agricolă a fărâmițării proprietății agricole și efectele acesteia asupra eficienței economice pentru fermele mici, apoi cea a aplicării Politicii Agrare Comune în spațiile geografice afectate de reducerea activității miniere, urmata de studii privind revitalizarea agricolă;

(B₂) Turismul durabil focalizat pe fundamentarea cadrului teoretic privind turismul durabil cu alternativele sale (ecoturism, vounturism) dar și dezvoltarea metodologiilor îndreptate spre înțelegerea aspectelor legate de pârghiile de durabilizare din diferite destinații, utilizând indicatori specifici, metodele cantitative și calitative.

Ultimul subcapitol este dedicat unei abordări sintetice a dezvoltării durabile la nivel urban (C). Printre avantajele cele mai proeminente se numără evaluarea nevoilor de armonizare ale comunităților locale din aceste așezări, cunoscute sub denumirea de orașe monodezive, cu oferirea capitalului instituțional natural, uman, bazat pe opinia poporului, precum și posibilitatea de a aplica diferite sisteme de evaluare, Privind indicatorii și statisticile spațiale, care vizează identificarea priorităților care trebuie urmărite.

Ultimul capitol reflectă abordările sintetice a dezvoltării durabile la nivel urban. Cele mai importante atuuri constau în evaluarea armonizării necesităților comunităților locale ale orașe mici, cunoscute ca fiind monodezvoltate, cu oferta capitalului natural, uman, instituțional și construit pe baza opiniei populației, aplicarea unor sisteme de evaluare prin indicatori și statistică spațială a stării de dezvoltare, în vederea identificării direcțiilor prioritare de urmărit.

Rezultatele cercetărilor enunțate au fost diseminate prin intermediul revistelor Thomson Reuters (Cotate ISI/ Indexate ISI), volumele unor conferințe indexate ISI. Din aceste zece articole citate, la jumătate există calitatea de prim autor, însă participarea în echipe a fost una consistentă, marcată de multe ori de trecerea ca autor corespondent. Alături de acestea s-a apelat doar la două articole publicate în reviste indexate SCOPUS, și s-au inclus doar trei carti publicate în edituri acreditate CNSIS (două ca singur autor).

În secțiunea dedicată dezvoltării viitoare a carierei se asumă axarea pe cuplarea cercetărilor științifice și a activității didactice pe domeniul Geografie, subdomeniul Geografia Umană, prin abordarea și a altor subiecte structurate pe dimensiunile dezvoltării durabile, în consens cu SDGs: reziliența comunităților, economia circulară, amprenta de carbon în turism/habitatul uman etc. În această direcție se va continua colaborarea în cadrul

rețelelor internaționale de cercetare, publicarea rezultatelor atât în reviste din Q1 Web of Sciences (Clarivate Analytics), cât și în edituri internaționale, diseminarea rezultatelor în cadrul conferințelor și workshopurilor internaționale, dar și transferul rezultatelor către actorii locali/ naționali și internaționali cum deja se lucrează cu Science for the Carpathians sau Convenția Carpatică.